

Instytut Pamięci Narodowej

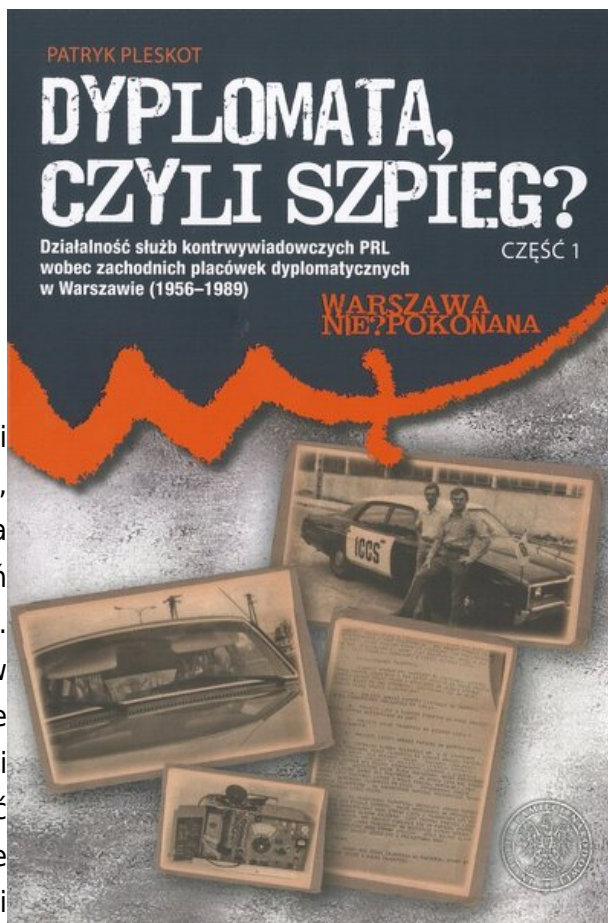
<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/13164,Dyplomata-czyli-spieg-Dzialalnosc-sluzb-kontrwywiadowczych-PRL-wobec-zachodnich.html>
03.05.2024, 04:37

Dyplomata, czyli szpieg? Działalność służb kontrwywiadowczych PRL wobec zachodnich placówek dyplomatycznych w Warszawie (1956-1989), część I: Generalia

Patryk Pleskot, *Dyplomata, czyli szpieg? Działalność służb kontrwywiadowczych PRL wobec zachodnich placówek dyplomatycznych w Warszawie (1956-1989), część I: Generalia, Warszawa 2013, 656 s. (seria Warszawa nie?pokonana, tom VII)*

Tropienie wywiadowczej działalności zachodnich placówek dyplomatycznych, funkcjonujących w Warszawie, bez wątpienia zaliczało się do podstawowych zadań polskich służb kontrwywiadowczych. Jakkolwiek materiały zgromadzone w archiwach IPN nie pozwalają na wiarygodne określenie rzeczywistej aktywności szpiegowskiej dyplomatów, a większość źródeł zagranicznych nie jest jeszcze dostępna - można przynajmniej częściowo i pośrednio analizować tę problematykę, prezentując subiektywny punkt widzenia inwigilujących dyplomatów funkcjonariuszy SB. Wydaje się, że na podstawie obserwacji tych „cieni w pieczarze” da się wysnuć ostrożne wnioski dotyczące nie tylko inwigilujących, ale i inwigilowanych.

PRL była postrzegana przez państwa NATO jako jeden z najważniejszych elementów strategicznych bloku wschodniego. Zachodnie służby specjalne jak najbardziej realnie usiłowały, w możliwie największym stopniu, rozpoznać rozmieszczenie i wyposażenie oddziałów Armii Radzieckiej stacjonujących w Polsce, nie lekceważąc też wojsk polskich. Zagraniczni dyplomaci odgrywali ważną rolę w realizowaniu tych rozpoznawczych celów.

Jednocześnie polski kontrwywiad nie miał chyba dobrego pomysłu, jak ich powstrzymać.

W pierwszej części książki podjęto próbę analitycznego ujęcia tej wielowątkowej tematyki.

SPIS TREŚCI

Część 1: Generalia

Wstęp

1. Zachodnie placówki dyplomatyczne w Warszawie (1945–1989)

2. Inwigilacja dyplomatów: wymiar strukturalny (1945–1989)

2.1. Pion kontrwywiadu cywilnego

2.1.1. Departament I MBP (1945–1954)

2.1.2. Okres przejściowy (1954–1957)

2.1.3. Wydziały „dyplomatyczne” (1957–1968)

2.1.4. Wydziały geograficzne (1968–1989)

2.2. Służby obserwacyjne

2.3. Radiokontrwywiad

2.4. Batalion Specjalny MO

2.5. Pozostałe struktury „usługowe”

3. Metody inwigilacji dyplomatów (1956–1989). Jak inwigilowano?

3.1. Obserwacja zewnętrzna: podstawowa forma inwigilacji

3.1.1. Typy i procedury

3.1.2. Obserwacja w terenie

3.1.3. Obserwacja w Warszawie

3.2. Sieć agenturalna

3.3. Specyficzne techniki operacyjne

3.3.1. Akcje penetracyjne

3.3.2. Wyszukiwanie „martwych skrzynek”

3.3.3. Werbowanie dyplomatów

3.3.4. Inwigilacja osób odwiedzających ambasady

3.4. Typowe techniki operacyjne

3.4.1. Sprawy obiektowe

3.4.2. Sprawy personalne

3.4.3. Środki techniczne

3.4.4. Perlustracja korespondencji

3.5. Podstawowe cele operacyjne

3.5.1. Zbieranie materiałów kompromitujących

3.5.2. Prowokacje, kombinacje operacyjne

3.5.3. Analiza zgromadzonych danych

3.6. Współpraca kontrwywiadu z innymi strukturami

4. Przedmiot inwigilacji (1956–1989). Co odkrywano?
 - 4.1. Gromadzenie informacji: podstawowy cel dyplomatów
 - 4.2. Rezydentury wywiadowcze w ambasadach
 - 4.2.1. Płynne granice szpiegostwa
 - 4.2.2. Stany Zjednoczone
 - 4.2.3. Wielka Brytania
 - 4.2.4. Francja
 - 4.2.5. RFN
 - 4.2.6. Liczba szpiegów
 - 4.3. Przejawy szpiegowskiej działalności dyplomatów
 - 4.3.1. Biały wywiad
 - 4.3.2. Kontakty z Polakami
 - 4.3.3. Wywiad wizualny
 - 4.3.4. Wywiad gospodarczy
 - 4.3.5. Wywiad biograficzny
 - 4.3.6. Wywiad techniczny
 - 4.4. Tajni współpracownicy dyplomatów
 - 4.4.1. Werbunek, współpraca – niejasne definicje
 - 4.4.2. Łączność
 - 4.4.3. Oferenci
 - 4.4.4. Gry wywiadów? Historia Juana Millera
 - 4.5. Działalność polityczno-propagandowa ambasad

5. Skutki inwigilacji (1956–1989). Kontrdziałania i ekspulsje
 - 5.1. Kontrdziałania placówek dyplomatycznych
 - 5.1.1. Zabezpieczenia placówek
 - 5.1.2. Kontr-inwigilacja
 - 5.1.3. Konspirowanie działań w terenie
 - 5.2. Incydenty dyplomatyczne: interwencje przy łamaniu prawa
 - 5.3. Incydenty dyplomatyczne: ograniczenia i ekspulsje
 - 5.4. Aresztowani polscy „szpiedzy”

Zakończenie

Wykaz skrótów

[Część II: Exempla](#)

Gdzie kupić publikacje: